

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH R. MICALLEF**

Seduta tat-18 ta' Ottubru, 2007

Citazzjoni Numru. 204/2005

Joseph Cachia

vs

Korporazzjoni ENEMALTA

Il-Qorti:

Rat l-Att ta' Citazzjoni mressaq fit-28 ta' Frar, 2005, li bih u għar-raġunijiet hemm imsemmija, l-attur talab li l-Qorti ssib lill-kumpanija mħarrka ħatja tad-danni li huwa garrab meta temmet bla raġuni tajba *t-tender* li kien ingħata biex jikrilha makkinarju u inġenji; talab li jkunu likwidati l-imsemmija danni; u talab li l-kumpanija mħarrka tħallsu d-danni hekk likwidati, flimkien mal-ispejjeż tal-kawża;

Rat id-degriet tagħha tat-8 ta' Marzu, 2005, li bih ordnat in-notifika tal-atti lill-korporazzjoni mħarrka u tat direttivi lill-attur dwar il-ġbir tal-provi;

Rat in-Nota tal-Eċċezzjonijiet imressqa fit-22 ta' Marzu, 2005, li biha l-korporazzjoni m'harrka laqgħet għat-talbiet tal-attur billi qalet li hija kellha kull jedd skond il-kuntratt li ttejjem il-ħatra mogħtija minnha lill-attur u li l-attur ma għarrab l-ebda dannu minħabba dik it-terminazzjoni;

Rat il-ħatra mogħtija minnha lill-Assistent Ġudizzjarju Dottor Maria Dolores Gauċi fil-11 ta' Mejju, 2005, biex twettaq il-proċedura ta' smiġħ qabel is-seduta (*pretrial*) għall-finijiet tal-artikolu 195 tal-Kodiċi tal-Proċedura;

Rat ix-xhieda u l-provi dokumentali mressqa mill-partijiet matul dak il-proċess quddiem l-Assistent Ġudizzjarju;

Rat id-degriet tagħha tal-21 ta' Ġunju, 2006, li bih tat lill-partijiet il-fakulta' li jagħmlu t-trattazzjoni tal-għeluq permezz ta' Noti ta' Sottomissjonijiet;

Rat in-Nota ta' Sottomissjoni mressqa mill-attur fil-31 ta' Lulju, 2006¹;

Rat in-Nota mressqa mill-korporazzjoni m'harrka fid-29 ta' Awissu, 2006², bi twegiba għal dik magħmula mill-attur;

Rat l-atti kollha tal-kawża;

Rat id-degriet tagħha tal-10 ta' Ottubru, 2006, li bih ħalliet il-kawża għas-sentenza;

Ikkunsidrat:

Illi din hija azzjoni għal danni minħabba tħassir ta' kuntratt ta' appalt li l-attur kien ingħata wara sejħa għall-offerti (*tender*). L-attur jgħid li, meta mqabbad u fiż-żmien li jgħid il-kuntratt, tela' għax-xogħol mitlub u ma tħallix jaħdem. Jgħid li t-temm tal-kuntratt sar bla raġuni tajba u issa jrid jitħallas tad-danni li għarrab minħabba t-temm qabel waqtu tal-kuntratt;

¹ Paġġ. 144-9 tal-proċess

² Paġġ. 150-4 tal-proċess

Illi, min-naħa tagħha, il-korporazzjoni mħarrka tišħaq li kellha kull jedd ittemm il-kuntratt għaliex l-attur naqas li jħares il-kundizzjonijiet miftehma. Tgħid li dan in-nuqqas seħħ għaliex l-attur naqas li jippreżenta ruħu għax-xogħol fil-jum u fil-post mitlub lilu;

Illi l-fatti rilevanti li jirriżultaw mill-atti juru li fil-11 ta' Frar, 2004, il-Korporazzjoni Enemalta ħarġet sejħa għall-applikazzjonijiet għall-kiri ta' gafef u trakkijiet³. Is-sejħa kienet tagħlaq fit-12 ta' Frar, 2004, u l-attur ressaq l-offerta tiegħu fil-11 ta' Frar, 2004⁴, bil-prezzijiet ikkwotati għal kull siegħa u bit-tagħrif dwar l-inġenji li kien qiegħed jipproponi li jaħdem bihom. FI-20 ta' Lulju tal-2004⁵, it-taqsimha tal-ingaġġ fi ħdan il-Korporazzjoni bagħtet tgħarraf lill-attur li l-offerta tiegħu kienet intlaqgħet. Fil-25 ta' Awissu, 2004⁶, l-attur bagħat jgħarraf lill-Korporazzjoni li kien aċċetta l-ittra li biha l-Korporazzjoni kienet laqgħet l-offerta tiegħu. Il-kuntratt kien maħsub li jkun jiswa għal żmien ta' ħames (5) snin li jiġgeddu kull tnejn u ħamsin (52) ġimgħa minn dak inhar li ngħata⁷;

Illi b'ittra li ġgib id-data tal-1 ta' Settembru, 2004⁸, l-attur intalab li jipprovdi s-servizz tal-inġenji fi żmien erbgħa u għoxrin (24) siegħa minn dak inhar għat-tneħħija ta' materjal minn taqsimha tal-Power Station tal-Marsa. L-ittra tikkonferma l-ordni li kienet ingħatat lill-attur b'telefonata lejliet. L-attur ma laħaq wettaq l-ebda xogħol taħt il-kuntratt li ngħata. L-attur jgħid li ma tħalliex jagħmel ix-xogħol li tqabbad jagħmel u jżid li dak inhar, minflok u għall-istess xogħol, il-Korporazzjoni mħarrka qabbdet lil ħaddieħor. Il-Korporazzjoni tgħid li kien l-attur li naqas li jersaq għax-xogħol meta ssejjaħ jagħmel dan. Il-kawża nfetħet fi Frar tal-2005;

³ Dok "B", f'paġġ. 7 sa 17 tal-proċess

⁴ Paġġ. 18-9 tal-proċess

⁵ Dok "A", f'paġġ. 5-6 tal-proċess

⁶ Dok "JC1", f'paġġ. 33 tal-proċess

⁷ Klawnsola 2.1.1. f'paġġ. 13 tal-proċess

⁸ Dok "C", f'paġġ. 25 tal-proċess

Illi l-konsiderazzjonijiet ta' xejra legali li jintrabtu mal-każ iridu jsiru fid-dawl tal-kwestjoni tal-jedd li parti ttemm kuntratt minħabba li tallega l-inadempiment tal-parti l-oħra. F'dan il-każ, ma hemm l-ebda dubju li l-kuntratt intemm qabel waqtu (mhux

hekk biss, imma jidher li lanqas biss beda jitwettagħ) u li kienet il-Korporazzjoni mħarrka li temmitu. Imma filwaqt li l-Korporazzjoni mħarrka tgħid li kellha kull raġun li ttemm il-kuntratt (minħabba n-nuqqas tal-attur li jwettagħ dak li ntrabat bih), l-attur jgħid li kien minkejja fih li ma tħallix jaħdem u li tqabbad kuntrattur ieħor minflok għall-istess xogħol;

Illi lanqas ma jidher li hemm kwestjoni dwar in-natura tal-kuntratt involut. Iż-żewġ partijiet jagħrfu li dan kien kuntratt ta' appalt. Bil-liġi huwa mogħti l-jedd lill-appaltant li, x'hin irid, itemm il-ħatra mogħtija minnu lill-appaltatur, ukoll jekk dan ikun beda jwettagħ ix-xogħlijiet miftehma⁹. Minbarra dan, l-avviż li l-appaltant jagħti, b'kull meżż li jkun, lill-appaltatur bid-deċiżjoni tiegħu li jħoll il-kuntratt iġib minnufih ilħall tal-appalt bla ħtieġa ta' ebda awtorita' jew konferma minn xi qorti¹⁰. Imma l-liġi tagħraf bejn twaqqif tal-appaltatur għal raġuni tajba u twaqqif bla raġuni tajba: dan l-għarfien jikkonsisti fl-għamla ta' kumpens differenti li l-appaltant ikun irid jagħti lill-appaltatur imwaqqaf. Għalhekk, il-liġi trid li jekk l-appaltatur jitwaqqaf għal raġuni tajba, l-appaltant irid iħallsu tax-xogħol li jkun laħaq tlesta u tal-ispejjeż għax-xiri tal-materjal, wara li jittiehed qies tal-ħsara li jkun ġarrab il-ġid tal-appaltant qabel ġie mwaqqaf ix-xogħol¹¹. Jekk, min-naħa l-oħra, l-appaltatur jitwaqqaf għal raġuni li mhix tajba, l-liġi trid li l-appaltatur jithallas kemm tax-xogħol li jkun laħaq ta, kif ukoll tal-ispejjeż kollha li jkun nefaq, magħduda magħhom somma meqjusa mill-Qorti, liema somma ma tkunx akbar mill-qligħ li l-appaltatur kien jirreġistra kieku tħalla jtemm l-appalt¹²;

⁹ Art. 1640(1) tal-Kap 16

¹⁰ Art. 1640(5) tal-Kap 16

¹¹ Art. 1640(3) tal-Kap 16

¹² Art. 1640(2) tal-Kap 16

Illi dak li jikkostitwixxi raġuni tajba biex appalt jitwaqqaf jista' jingabar taħt il-kappa tan-nuqqas ta' twettiq tal-kuntratt. Tali nuqqas jista' jseħħ jew bl-għoti ta' xogħol ħażin u mhux skond is-sengħa; jew bl-għoti ta' xogħol li, għalkemm fih innifsu jkun sar tajjeb, ma jkunx dak li ġie mitlub jew miftiehem; jew bin-nuqqas ta' twettiq f'waqtu jew mogħti b'dewmien eżagerat jew lil hinn miż-żmien miftiehem; jew inkella fejn, bix-xogħol mibdi, jkun jidher li qegħda ssir ħsara lill-ġid tal-appaltant. Il-

Korporazzjoni mħarrka tgħid li waqqfet lill-attur mill-effetti tal-kuntratt għaliex tgħid li ma beda jwettaq qatt dak li qabbditu jagħmel;

Illi huwa prinċipju legali applikat ukoll li jekk kemm-il darba l-appaltant minn rajh iħoll il-kuntratt ta' appalt li jkun ta lill-appaltatur, mingħajr ma jkun hemm kondizzjoni riżoluttiva espressa fil-ftehim, l-appaltant ma jistax jinqeda bl-iskuża tal-eżistenza tal-kundizzjoni riżoluttiva tacita (li hija bil-liġi¹³ meqjusa bħala applikabbli f'kull kuntratt bilaterali), biex unilaterament iħoll il-kuntratt. F'każ bħal dan huwa dejjem mistenni li tinkiseb l-awtorizzazzjoni tal-Qorti għall-ħall tal-kuntratt. Jekk l-appaltant jieħu u japplika waħdu deċiżjoni f'dan is-sens, iqiegħed ruħu fil-pożizzjoni li jrid iwieġeb għall-appaltatur skond ma trid il-liġi fl-artikolu 1640(2)¹⁴;

Illi fil-każ tal-lum, il-patti miftehma bejn l-attur u l-Korporazzjoni kienu fil-fatt jaħsbu għal żewġ ċirkostanzi ta' temm tal-kuntratt bħala patti riżolutivi. L-ewwel ċirkostanza, li tinsab fil-kundizzjonijiet tas-sejha għall-offerti¹⁵, kienet tikkontempla l-każ fejn l-appaltatur/kuntrattur jonqos li jagħti xogħol tajjeb. It-tieni ċirkostanza, li tinsab fil-kundizzjonijiet generali applikabbli għal kull appaltatur li jkun ingħata "ittra ta' aċċettazzjoni" wara sejha għall-offerti, titkellem dwar temm tal-kuntratt għal xogħol li ma jitwettaqx b'mod effiċjenti jew fil-ħin jew jitwettaq b'dewmien jew ma jitwettaq xejn¹⁶. F'tal-ewwel, id-deċiżjoni – wara li l-kuntrattur jingħata twissija bil-

¹³ Art. 1068 tal-Kap 16

¹⁴ P.A. PS 31.1.2003 fil-kawża fl-ismijiet *Albert Sacco vs John Camilleri*

¹⁵ Kundizzjoni 2.5.3 f'paġ. 16 tal-proċess

¹⁶ Klawnsola 18, f'paġ. 22 tal-proċess

miktub u l-opportunita' li jirrangja x-xogħol ħażin – tittieħed mill-perit inkarigat mix-xogħlijiet. F'tat-tieni, d-deċiżjoni tittieħed miċ-*Chairman* tal-Korporazzjoni. Fiż-żewġ każijiet, is-sanzjoni aħħarija hija t-temm tal-kuntratt tal-appalt;

Illi regola legali oħra hi li l-appaltatur ma jistax jitlob il-ħlas ta' appalt li huwa ma jtemmx jew li jagħmel ħażin, u l-azzjoni tiegħu għall-ħlas għandha tiġi miċħuda għaliex tkun saret qabel waqtha. Imma l-intempestivita' tintemm jekk kemm-il darba l-appaltant iqabbad minn rajh li ħaddieħor itemm ix-xogħlijiet jew

jirrangahom¹⁷ u ma jagħtix lill-appaltatur opportunita' li jagħmel dan;

Illi, madankollu, ukoll fejn ix-xogħol ma jkunx twettaq kollu, ma jistax jingħad li l-kuntratt ma twettaqx, għaliex inadempiment f'biċċa biss mix-xogħol kollu mogħti ma jistax jitqabbel ma' nuqqas sħiħ ta' twettiq. F'każ bħal dan, fejn parti mix-xogħol tkun twettqet u tkun tiswa lill-appaltant, dan ma jistax jirrifjuta li jħallas għax-xogħol li sar¹⁸;

Illi jitqies li l-appaltatur kien inadempjenti jekk, fejn ikun ta' xogħlijiet li ma jkunux tajbin jew skond is-sengħa, jibqa' jwebbes rasu għat-talba tal-appaltant biex jagħmel tajjeb għal tali nuqqasijiet: f'każ bħal dan, l-appaltant jista' jgħaddi biex ineħħi l-imsemmija difetti bla ħtieġa li joqgħod jitlob l-awtorizzazzjoni tal-Qorti għal dan¹⁹;

Illi daqstant ieħor huwa stabilit li fejn f'appalt ikun twettaq xogħol li jkollu nuqqasijiet, l-appaltant ma jistax jibqa' jallega l-inadempiment kuntrattwali jekk jaqbad u jwaqqaf lill-appaltatur u, mingħajr ma jitolbu jsewwi dawk in-nuqqasijiet, iqabbad lil ħaddieħor biex jagħmilhom hu²⁰. Fil-każ preżenti, jirrizulta li l-attur ma laħaq għamel xejn mix-xogħol li tqabbad jagħmel, u għalhekk wieħed ma

¹⁷ P.A. PS 28.2.2003 fil-kawża fl-ismijiet *Anthony Sciberras et vs Anthony Montebello pro et noe*

¹⁸ App.Inf. 17.3.2003 fil-kawża fl-ismijiet *Joseph Beżżina et vs Joseph Attard et*

¹⁹ P.A. PS 9.6.2004 fil-kawża fl-ismijiet *Raphael Micallef vs Anthony Agius*

²⁰ P.A. PS 31.1.2003 fil-kawża fl-ismijiet *France Abela vs Joseph Scicluna*

jistax jitkellem dwar xogħol difettuż jew mhux dak mistenni. Kulma ġara hu li l-Korporazzjoni mħarrka qabdet lil ħaddieħor jagħmel ix-xogħol mitlub minflok l-attur;

Illi aspekt ieħor rilevanti tal-każ hu li għalkemm kemm l-attur u kif ukoll il-kumpanija mħarrka jaqblu u jsemmu li l-kuntratt tal-appalt intemm, ma ntwera mill-ebda parti meta seħħ dan u kif. Lanqas ma ssemma b'effett minn meta. Huwa biss ix-xhud Ray Attard²¹ li jidher li ried ifisser li d-deċiżjoni ttieħdet “xi ġimgħat” wara li kien beda investigazzjoni dwar l-ilment imressaq mill-uffiċjal konċernat li l-attur ma kienx resaq għax-xogħol. Jidher ukoll²² li d-deċiżjoni tat-temm tal-kuntratt ittieħdet fuq livell tal-Bord tad-Diretturi, iżda ma ngħadx b'effett minn meta jew jekk l-

attur kienx ġie mgħarraf uffiċjalment. Madankollu huwa fatt li sa Frar tal-2005, l-attur kien jaf li l-kuntratt kien intemm, tant li jsemmi dan il-fatt fis-sitt premessa taċ-Ċitazzjoni tiegħu u fl-ewwel talba attriċi fl-istess att. Jidher ukoll li fl-2004 stess huwa kien ressaq protest ġudizzjarju kontra l-istess Korporazzjoni mħarrka;

Illi f'dan il-waqt il-Qorti jeħtigilha tistħarreg il-provi konfliġġenti li ressqu l-partijiet dwar iċ-ċirkostanzi tan-nuqqas ta' twettiq min-naħa tal-attur tax-xogħol ordnat mill-Korporazzjoni;

Illi l-verżjoni tal-attur²³ hija dik li huwa rċieva telefonata fil-31 ta' Awissu, 2004, mingħand l-Inġinier Spiru Grima biex jibda x-xogħol. Dan kien ġimgħa wara li l-attur kien ikkonferma li kien aċċetta l-“ittra tal-aċċettazzjoni” li tifformalizza r-rabta kuntrattwali mal-Korporazzjoni. L-attur jgħid li, għalkemm ikkonferma li kien lest li jibda x-xogħol, talab li s-sejha li għamillu Grima tingħatalu bil-miktub. L-attur jgħid li l-ittra – li ġgib id-data tal-1 ta' Settembru, 2004 – twasslitlu bl-idejn l-għada li ċempillu Grima. L-attur qal li mar għax-xogħol fejn intalab fit-2 ta'

²¹ Xhieda tiegħu 14.3.2006, f'pagġ. 122-5 tal-proċess

²² Xhieda ta' Tancred Tabone 11.5.2006, f'pag. 131 tal-proċess

²³ Affidavit tiegħu 29.4.2006, f'pagġ. 38-9 tal-proċess

Settembru, 2004, u dan fiż-żmien ta' erbgħa u għoxrin (24) siegħa li ssemew f'dik l-ittra. Huwa jgħid li x'hin tela' bl-inġenji biex jibda jaħdem, inżamm fil-kanċell mill-uffiċjal tas-sigurta' li ma ħalliehx la jniżżel il-gaffa minn fuq it-trakk u lanqas ħallih jidħol fejn kien mistenni li jsir ix-xogħol. Minbarra dan, l-attur jgħid li, minn barra l-kanċell fejn kien, seta' jilmaħ inġenji ta' kuntrattur ieħor. Teddy Tanti, li kien għassa mal-kanċell bħala uffiċjal tas-sigurta' dak inhar li mar l-attur, jikkonferma²⁴ li ma ħalliex lill-attur jidħol, u kif ukoll li kien diġa' rċieva direttivi mill-uffiċjal tal-Korporazzjoni biex, x'hin l-attur jasal fuq il-post, jilqgħu milli jidħol u jgħidlu jmur ikellem lill-Inġinier Spiru Grima fl-uffiċċji amministrativi tal-Korporazzjoni. Il-verżjoni tal-attur tinsab konfermata mil-lavrant tiegħu Anġlu Dalli²⁵;

Illi l-verżjoni tal-kumpannija mħarrka turi li l-attur kien intalab li jmur jagħmel xi xogħol fil-31 ta' Awissu. Dan ix-xogħol kellu jsir fl-ambjenti tal-Power Station fil-Marsa, u kien xogħol imfisser

bħala urġenti²⁶. It-talba originali kienet saret lill-attur b'telefonata u l-attur kien qal li dak inhar kien imħabbat b'xogħol ieħor u li kien jista' jibda x-xogħol mitlub xi jumejn wara²⁷. Minbarra dan, xhud ieħor tal-Korporazzjoni mħarrka jgħid li bejn l-1 u t-2 ta' Settembru, 2004, ma jirriżultax li l-attur resaq 'l hemm²⁸, u li dan il-fatt jirriżulta minn dokumentazzjoni miżmuma mill-uffiċjali tas-sigurta' li jkunu għassa mal-kanċell²⁹. Xhud ieħor³⁰ jgħid li, meta l-attur fl-aħħar mar fejn il-kanċell tal-post fejn kellu jsir ix-xogħol, kien mar b'karozza bajda u ma kienx ra l-ebda inġenji li bihom suppost li l-attur kellu jagħmel ix-xogħol mitlub;

Illi l-Qorti tħoss li għandha tirrileva li x-xogħol li kien mitlub jagħmel l-attur kellu jsir fil-Power Station tal-Marsa. Dan joħroġ ċar mill-ittra mibgħuta lilu fl-1 ta' Settembru minn Spiru Grima. Għalhekk, jidher li bosta mill-provi mressqa

²⁴ Xhieda tiegħu 28.2.2006, f'paġġ. 107-8 tal-proċess

²⁵ Affidavit tiegħu 29.4.2006, f'paġġ. 41 tal-proċess

²⁶ Xhieda ta' Spiru Grima 21.11.2005, f'paġġ. 83 tal-proċess

²⁷ *Ibid.*, paġġ. 91 tal-proċess

²⁸ Xhieda ta' Philip Muscat 8.2.2006, f'paġġ. 100 tal-proċess

²⁹ Dokti "PM1" u "PM2", f'paġġ. 98-9 tal-proċess

³⁰ Xhieda ta' Teddy Tanti 28.6.2006, f'paġġ. 109 tal-proċess

mill-Korporazzjoni m'harrka biex ifissru għaliex kienet ittiegħdet id-deċiżjoni li ttejjem il-kuntratt tal-attur m'humieq ta' min joqgħod fuqhom. Dan għaliex, x'aktarx influwenzati mix-xhieda mogħtija mill-perit inkarigat mix-xogħlijiet in ġenerali Mario Scicluna³¹, dawn jirreferu għal xogħol li suppost sar fil-Power Station ta' Dellimara³². Daqstant ieħor inattendibbli hija x-xhieda tal-Perit Scicluna³³ meta jgħid li l-kuntratt tal-attur intemm għaliex għalaq iż-żmien miftiehem;

Illi issa li l-Qorti fliet ix-xhieda, jmiss li jsiru konsiderazzjonijiet dwar jekk kemm-il darba l-Korporazzjoni m'harrka, fid-dawl tal-fatti li jirriżultaw, għamlitx sewwa li temmet il-kuntratt, jew jekk b'dan l-għamil tagħha jagħmilhiex responsabbli li tagħmel tajjeb għall-ħsara li seta' garrab l-attur;

Illi l-ewwel osservazzjoni li trid tagħmel il-Qorti hi li ż-żewġ partijiet jiddikjaraw li mxew fedelment mal-patti kuntrattwali ta' bejniethom. Jidher li l-qofol tal-kwestjoni kollha jdur mal-fatt jekk huwiex minnu li l-attur mar biex jagħmel ix-xogħol mitlub

fiż-żmien utli wara li kien tqabbad biex jagħmlu. Ħarsa lejn il-klawsola rilevanti³⁴ turi li l-kuntrattur kellu jagħmel disponibbli t-tagħmir (imsejjaħ "*units*") sa **mhux aktar tard minn 24 siegħa** minn meta jintalab. Minbarra dan, f'każijiet fejn ix-xogħol ma setax jistenna dewmien u kien urġenti, iż-żmien seta' jkun aqsar. L-attur jgħid li huwa qara sewwa l-kundizzjonijiet tal-kuntratt li huwa kien aċċetta u allura hu mistenni li kien jaf b'din il-kundizzjoni. Il-linja difensjonali tiegħu hi li huwa ħares dak it-terminu ta' żmien u mar għax-xogħol mitlub fil-ħin. Il-kuntratt ma jsemmix kif issir talba għal xogħol, u ma teskludix li din issir ukoll bil-fomm³⁵. Jidher li t-talba ssir bil-miktub biss bħala formalita'³⁶. L-ittra mibgħuta lill-attur tirreferi għaż-żmien erbgħa u għoxrin siegħa mill-ewwel talba". Fil-każ

³¹ Xhieda tiegħu 28.2.2006, f'paġġ. 112-3 tal-proċess

³² Xhieda ta' Tancred Tabone, f'paġġ. 132 tal-proċess

³³ Paġġ. 114 tal-proċess

³⁴ Klawsola 2.2.7, f'paġġ. 13 tal-proċess

³⁵ Xhieda ta' Emanuel Faure' 17.4.2005, f'paġġ. 61 tal-proċess

³⁶ Xhieda ta' Spuru Grima, f'paġġ. 84 tal-proċess

preżenti l-partijiet jaqblu li l-ewwel talba saret fil-31 ta' Awissu, 2004. L-attur jgħid li mar fuq il-lant tax-xogħol fit-2 ta' Settembru. Huwa jinterpretat ż-żmien tal-24 siegħa minn dak inhar li l-ittra twasslet għandu, jiġifieri fl-1 ta' Settembru. Il-Korporazzjoni m'harrka tishaq li t-terminu kellu jibda jgħaddi min dak inhar li l-attur intalab l-ewwel darba fil-31 ta' Awissu;

Illi l-Qorti ma taqbilx mal-fehma tal-attur. Fl-ewwel lok, il-kuntratt tal-appalt ma kien jippreskrivi tassattivament it-talba għax-xogħol bilmiktub. Fit-tieni lok, kienet saret talba bil-fomm fil-31 ta' Awissu, 2004. Fit-tielet lok, li kieku l-ittra kellha titqies bħala l-ewwel talba li saret lill-attur biex jagħmel ix-xogħol mistenni, ma kienx ikun hemm għalfejn li fl-ittra jissema li l-24 siegħa kienu jgħaddu mill-ewwel talba, ladarba ma kienx mistenni li kellha tintbagħat ittra oħra biex tikkonferma l-ordni. Il-Qorti tifhem li l-kliem "mill-ewwel talba" f'dik l-ittra jirreferu għas-sejha telefonika li saret lill-attur mill-inginier Spiru Grima fl-añhar jum ta' Awissu. F'dan ir-rigward, il-Qorti tirreferi wkoll għax-xhieda tal-imsemmi Grima³⁷ fejn jgħid li qabbad kuntrattur ieħor biex jagħmel ix-xogħol li ma għamilx l-attur żgur wara li għaddew l-24 siegħa utli u li ma kienx idaħħal lill-Korporazzjoni fi spejjeż żejda li jqabbad nies oħra li kieku mhux għaliex l-attur naqas li jersaq għax-xogħol fiż-żmien mitlub;

Illi dan ifisser li, mqar jekk wieħed jimxi b'mod fiskali mal-attur, in-nuqqas tiegħu li jidher għax-xogħol fl-1 ta' Settembru kien jikkostitwixxi ksur ta' patt kuntrattwali li huwa kien intrabat bih. Jidher ukoll li l-istess Korporazzjoni kienet diġa' ħadet atteggjament li tqis li l-attur kien naqas mir-rabtiet tiegħu lejha, għaliex kienet diġa' tat struzzjonijiet lill-uffiċjal tas-sigurta' għassa mal-kanċell tal-Power Station fil-Marsa li malli l-attur ifiġġ hemmhekk, kellu jinżamm milli jidhol u jmur jittellem fl-uffiċċji tal-Korporazzjoni;

³⁷ Paġġ. 85 u 88 tal-proċess

Illi t-tieni osservazzjoni hi li mill-kundizzjonijiet miftehna u maqbula bejn il-partijiet joħroġ ċar li l-appalt mogħti lill-attur kien wieħed li jiddependi minn meta l-Korporazzjoni tkun teħtieġ is-servizzi li huwa offra. Ma kienx mistenni li l-attur iħalli l-inġenji li huwa offra għad-dispożizzjoni tal-Korporazzjoni l-ħin kollu u għaž-żmien kollu tal-kuntratt. Kemm hu hekk, jirriżulta li għal żmien wara li l-offerta tiegħu ntlaggħet, l-attur kien qiegħed jaħdem fuq lantijiet oħrajn ta' xogħol li ma kellhomx x'jaqsmu ma' xogħol tal-Korporazzjoni. Dan ifisser ukoll li l-kuntratt kien wieħed miftuħ u li jiddependi mir-rieda tal-appaltant (il-Korporazzjoni) meta u kif l-appaltatur jissejjaħ għax-xogħol mistenni minnu. Minbarra dan, il-kuntratt kien jaħseb għal sejħat għax-xogħol f'kull post taħt il-kontroll tal-Korporazzjoni mħarrka³⁸, u dan l-element ukoll juri li dan l-aspett tal-appalt kien jagħti l-kriterji tal-għažla u tas-sejħa fis-setgħat u fid-diskrezzjoni tal-appaltant u mhux tal-kuntrattur;

Illi t-tielet konsiderazzjoni hija li ladarba l-klawsoli kuntrattwali kienu ċari u ma jħallux lok għal dubju, ma kienx il-każ li wieħed jifhimhom mod differenti mis-sens li l-kliem tagħhom iwassal lil min jaqrahom u kien mistenni li jwettaqhom;

Illi minn dawn il-konsiderazzjonijiet kollha, u minn oħrajn li l-Qorti rat fl-atti tal-kawża imma li m'hemmx għalfejn telabora dwarhom iżjed, joħroġ li kien hemm raġuni tajba għaliex il-Korporazzjoni mħarrka tagħżel li ttemm il-kuntratt tal-appalt mogħti lill-attur. Dan iġib il-konsegwenza li l-attur kien ikollu jedd biss għall-ħlas tal-ispejjeż minfuqa u tax-xogħol magħmul. Minħabba li l-attur ma laħaq wettaq l-ebda xogħol u aktar u

aktar minħabba li ma ressaq l-ebda prova dwar l-ispejjeż li seta' nefaq, m'hemm lok għall-ebda likwidazzjoni favurih;

Illi f'dan il-każ, lanqas ma hemm lok li wieħed jikkomputa d-danni minnu pretiżi, ladarba dan jista' jsir biss li kieku t-temm tal-appalt ma kienx għal raġuni tajba;

³⁸ Xhieda ta' Godfrey Camilleri 17.10.2005, f'paġ. 57 tal-proċess

Kopja Informali ta' Sentenza

Għal dawn ir-raġunijiet, il-Qorti qegħda taqta' u tiddeċiedi l-kawża billi:

Tiċhad it-talbiet tal-attur billi ntwera li l-Korporazzjoni m'harrka kellha raġuni tajba biex ittemm l-appalt mogħti lilu;

Bl-ispejjeż jithallsu mill-istess attur.

Moqrija

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----